

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 253/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície v Spišskej Novej Vsi pod ČVS: ORP-116/2-VYS-SN-2020 z 5. februára 2020 a uznesením Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves č. k. 1 Pn 154/20/8810-3 z 28. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície v Spišskej Novej Vsi (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) pod ČVS: ORP-116/2-VYS-SN-2020 z 5. februára 2020 a uznesením Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 154/20/8810-3 z 28. februára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 29. januára 2020 bolo na okresné riaditeľstvo Policajného zboru odstúpené trestné oznámenie sťažovateľa. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva Policajného zboru je zrejmé, že išlo o „*Trestné oznámenie vzťahujúce sa na činnosť pracovníkov odboru všeobecnej vnútornej správy Okresného úradu v Spišskej Novej Vsi, vo vzťahu ku podozreniam na trestné činy – podľa oznamovateľa:*

I. z trestného činu zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona,

II. z trestného činu poškodzovanie cudzích práv podľa § 375 Trestného zákona,

III. z trestného činu nadržovanie podľa § 339 Trestného zákona,

IV. z trestného činu marenie spravodlivosti podľa § 344 Trestného zákona.“

Trestné oznámenie sťažovateľa vyšetrovateľ okresného riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením vydaným pod ČVS: ORP-116/2-VYS-SN-2020 z 5. februára 2020 podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok

v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

3. Uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia vydaného vyšetrovateľom sťažovateľ napadol sťažnosťou z 13. februára 2020. Okresná prokuratúra riadny opravný prostriedok sťažovateľa uznesením č. k. 1 Pn 154/20/8810-3 z 28. februára 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodný.

4. Podľa názoru sťažovateľa okresné riaditeľstvo Policajného zboru a okresná prokuratúra napadnutými uzneseniami porušili jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] v zmysle čl. 127 ods. 1 Ústavy SR vo veci porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru na spravodlivý proces porušené bolo.

2. Poškodený [REDAKOVANÉ] má právo si robiť zvukový záznam z dôvodu, že pracovníčka pri písaní výpovedí ako tvrdí si po vypočutí jednotlivých účastníkov nepamätá celú výpoveď a takto ich mení v neprospech poškodeného.

3. Sťažovateľovi priznáva vzniknuté trovy, odmenu náhradu hotových výdavkov, trovy advokáta a nemajetkovú ujmu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý okrem iného upravuje podrobnosti o konaní pred ústavným súdom.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak.

11. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

12. Podľa § 39 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak tento zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, a podpis.

13. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

14. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

15. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným

prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

16. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označenému právu sťažovateľa je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako napadnuté uznesenia mali poškodiť sťažovateľa na jeho označenom práve.

17. Ústavný súd zdôrazňuje, že v ústave a zákone o ústavnom súde má presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je pritom ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde).

18. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojom podaní neuviedol žiadne právne relevantné skutočnosti svedčiace o porušení nim označeného práva, ktoré by mohli byť predmetom rozhodovania ústavného súdu. Opis skutkových udalostí v jeho podaní je taký neúplný, že ústavný súd by ani pri najlepšej vôli nedokázal identifikovať akékoľvek porušenie základných práv. V podaní absentuje odôvodnenie, teda argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia označeného práva vo vzťahu k napadnutým uzneseniam, právne relevantný petit (východisko pre rozhodnutie ústavného súdu), resp. návrh, akého rozhodnutia sa sťažovateľ domáha, vymedzený presne, určito a zrozumiteľne takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (sťažovateľ v petite neuviedol ani toho, kto podľa neho porušil jeho základné práva, preto ústavný súd, vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, ustálil subjekty, proti ktorým sťažnosť smeruje, tak ako to vyplýva z bodu 1 tohto rozhodnutia, pozn.).

19. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

20. Ústavný súd dodáva, že podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) zákona o ústavnom súde ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

21. V danom prípade ústavný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie uvedených nedostatkov (predloženie plnej moci udelenej advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, kvalifikované doplnenie ústavnej sťažnosti, pozn.). Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania z 28. mája 2020 (doručená sťažovateľovi 8 júna 2020) v stanovenej lehote 14 dní nereagoval žiadnym spôsobom a nedostatky neodstránil.

Ústavný súd konštatuje, že aj v prípade, ak by sťažovateľ bol v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom a podal by ústavnú sťažnosť, ktorá by spĺňala všetky zákonom predpísané náležitosti, stále by tu existoval dôvod na jej odmietnutie v časti napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva Policajného zboru podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a v časti

napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry podľa § 56 ods. 2 písm. g.) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. K tomu *orbiter dictum* ústavný súd len dodáva:

21.1 Napadnuté uznesenie okresného riaditeľstva Policajného zboru bola na základe sťažnosti sťažovateľa oprávnená a aj povinná preskúmať okresná prokuratúra, ktorá tak aj urobila v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 154/20/8810. Právomoc okresnej prokuratúry preskúmať sťažovateľom namietaný postup okresného riaditeľstva Policajného zboru a jeho rozhodnutie vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie tejto časti ústavnej sťažnosti, pretože v prípade zistenia zásahu do základných práv sťažovateľa postupom alebo rozhodnutím okresného riaditeľstva Policajného zboru bola okresná prokuratúra povinná poskytnúť týmto základným právam sťažovateľa ochranu.

21.2 Sťažovateľ v postavení osoby, ktorá podala trestné oznámenie, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (napr. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011).

V obdobných prípadoch ústavný súd vyslovil (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09, III. ÚS 45/2010), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

Z obsahu príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že kľúčovou otázkou pre posúdenie veci sťažovateľa orgánmi činnými v trestnom konaní bolo preskúmať trestné oznámenie sťažovateľa a vyhodnotiť, či v ňom opísané konanie bolo skutočne spôsobilé naplniť všetky znaky skutkovej podstaty niektorého z do úvahy prichádzajúcich trestných činov a teda či v okolnostiach danej veci bolo na mieste začať trestné stíhanie a prípadne vzniesť obvinenie konkrétnej osobe. Obidva v tejto veci konajúce orgány verejnej moci po riadnom

preskúmaní skutočností uvedených v trestnom oznámení dospeli k záveru, že na takýto postup nie sú splnené zákonné podmienky.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry presvedčil, že okresná prokuratúra sa námietkami sťažovateľa zaoberala v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Ústavný súd zároveň overil, že okresná prokuratúra svoje rozhodnutie logickým, zrozumiteľným a preskúmateľným spôsobom odôvodnila a rozviedla, akými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadila, podľa ktorých zákonných ustanovení postupovala. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že orgán verejnej moci nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ s jej závermi nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu.

22. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde (bod 18 tohto rozhodnutia, pozn.), ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu